

Prevenција: Prevenција razvoja ovisnosti kod rizi nih skupina mladih

Provoditelj: Udruga Terra

Godina provedbe: 2018

Kratki opis programa

Ovim se projektom preventivnim mjerama i aktivnostima tretira ciljana skupina povišenog rizika za razvoj ovisni kog sindroma i drugih poreme aja u ponašanju. Korisnici su maloljetnici i mla i punoljetnici ije rane znakove poreme aja u ponašanju detektiraju nastavnici, odgajatelji, Centri za socijalnu skrb, Državno odvjetništvo, Prekršajni sud, lije nici op e prakse i sami roditelji. Ova se populacija, kao i njihovi roditelji, tretira razli itim mjerama: individualnim i grupnim savjetodavnim radom, radom s obitelji, radom na formiranju pozitivne vršnja ke grupe, radionicama za razvijanje socijalnih vještina, pruža im se pomo u u enju te osiguravaju nespecifi ne edukativne mjere: informati ka radionica, radionice za razvijanje interesa i prakti nih vještina, radionice na temu kako tražiti posao i plasirati se na tržištu rada, forum kazalište, kreativne radionice, seminari o zdravstvenom odgoju, seminari s temama iz op e kulture i drugih tema ija je svrha poticati razvoj odgovorne i aktivne li nosti. Glavni cilj ovog programa je obuhvatiti ciljanu skupinu visokog rizika za razvoj ovisni kog sindroma i drugih poreme aja u ponašanju te poticati interes ove marginalizirane populacije za uklju ivanje u psihoedukativne aktivnosti, poticati interes za školovanje, podizati razinu samopoštovanja kroz ove aktivnosti i kroz u enje socijalnih vještina te kreiranjem konteksta za uspješniju obiteljsku komunikaciju.

Sažetak programa

Program prevencije razvoja ovisnosti kod rizi nih skupina mladih udruga uspješno provodi od 2003 god. Programom su obuhva eni mladi s rizi nim oblicima ponašanja, eksperimentatori i ovisnici, a dolaze sami, s roditeljima ili su upu eni od Centra za socijalnu skrb, Op inskog državnog odvjetništva ili škola. Terra ima dugogodišnje iskustvo rada s mladima i roditeljima mladih s nekim od oblika poreme aja u ponašanju (ispadanje iz školskog sustava, rizi no ponašanje, nedovoljna socijalna integracija, delinkvencija, eksperimentiranje s alkoholom i/ili opojnim drogama, po injenje kriminalnih djela isl.). Uz obiteljski psihoterapijski i savjetodavni rad, u savjetovalištu se kontinuirano provode aktivnosti individualnog i grupnog psihosocijalnog tretmana, održavaju se grupe podrške korisnika, grupe roditelja te se provode radionice edukativnog i kreativnog karaktera. Aktivnosti individualnog savjetovanja i obiteljska terapija u prostorima savjetovališta provode se svakodnevno ve preko etrnaest godina. U Savjetovalištu djeluje stru ni tim psihologa i psihoterapeuta, uz povremenu suradnju psihijatra-vanjskog suradnika. Osim svega navedenog, kompetenciju za provedbu ovakvog projekta daje nam naše dugogodišnje iskustvo rada s roditeljima mladih koji imaju problema s konzumacijom droga. Rad s tim roditeljima doprinio je našem razumijevanju dinamike odnosa u takvim obiteljima - koji je mogu i „upliv“ roditelja, kakvi su odnosi uspostavljeni, a pogodovali su eskalaciji djetetova ponašanja u smislu konzumacije droga, nasilnosti i sklonosti delikventnom ponašanju, koje su mogu nosti rada s takvim roditeljima kako bi pomogli sebi i svojoj djeci da iza u iz takvih problemati nih odnosa i životnih situacija. Unatrag 15 godina u rad savjetovališta uklju eno je preko 500 mladih i 400 obitelji. Preko 200 obitelji prošlo je tretman k rješenju orijentirane systemske psihoterapije. U provo enju ovog programa sudjeluje stru ni Tim Udruge (lije nik-psihoterapeut, 2 psihologa psihoterapeuta, psihijatar-vanjski suradnik) koji se bavi dijagnostikom, trijažom i terapeutskim tretmanom, djelatnici udruge i volonteri koji sudjeluju u savjetodavnim i motivacijskim aktivnostima, kao i u rehabilitacijskim intervencijama na socijalnom planu te stru njaci razli itih profila (socijalni radnici, nastavnici, lije nici op e prakse, zatvorski pedagog, defektolozi) koji rade na relevantnim mjestima u postoje im institucijama koje na našem teritoriju djeluju (Centri za socijalnu skrb, Rije ki zatvor, ordinacije op e medicine, škole, Op insko državno odvjetništvo, odvjetni ki uredi i sl.)

Evaluacija rada Savjetovališta pokazala je visoko zadovoljstvo korisnika ponu enim uslugama i uspostavljenim odnosima. Sve Terrine projekte prate i publikacije, edukativni i informativni letci koji se konstantno distribuiraju od strane outreach djelatnika i volontera po relevantnim punktovima za ciljanu populaciju, ali i širu javnost. U provo enju

projekta uvijek je naglasak u individualiziranom pristupu korisniku, što podrazumijeva konstantnu prilagodbu potrebama i kapacitetima korisnika te kreativnost motiviranju istih za uključenje u aktivnosti Udruge. Program se provodio sredstvima Ministarstva zdravstva, Ureda za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Ministarstva socijalne politike i mladih, te sredstvima Grada Rijeke - Odjela za zdravstvo i socijalnu skrb i Primorsko –goranske županije.

1. Županije provedbe

Primorsko-goranska

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 01.01.2018

Datum završetka: 31.12.2018

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

ne

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provedbi istog ili sličnih programa

Mjesto provedbe programa: Rijeka, Primorsko-goranska županija

Godina u kojoj se program provodio: 2018.

Broj obuhvaćenih korisnika: izravnih 50, neizravnih 50

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet:

7. Razina preventivnih intervencija

Selektivna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Obitelj

9. Rizici i zaštitni čimbenici na koje program cilja

Rizici i čimbenici: korištenje sredstava ovisnosti kod vršnjaka, slaba privrženost školi, školski neuspjeh, disciplinski problemi, loš obiteljski menadžment

Zaštitni čimbenici: dobra komunikacija, privrženost obitelji, rad s roditeljima, moralne norme, školske prilike za prosocijalni angažman

10. Procjena potreba

Način provedbe: Iskustva i saznanja stečena direktnim radom s ciljnom skupinom mladih i njihovim obiteljima, redovito praćenje svih relevantnih statističkih podataka o rizicima ponašanju mladih u Hrvatskoj i Primorsko-goranskoj županiji.

Očekivani rezultati: •50 učenika s rizicima ponašanjima identificirano

•70% korisnika bitno će smanjiti recidiv rizičnih ponašanja

•40 % obitelji korisnika uključenih u program

•10% korisnika bit će uključenom u volonterski rad u drugim Udrugama (za zaštitu životinja, udruge mladih)

- 70 % uklju enih roditelja zamijenilo postoje e neefikasne obrasce komunikacije efikasnijim
- 70 % roditelja zadovoljnije odnosom sa djetetom i obiteljskim odnosima
- 15 obitelji prošlo kroz proces obiteljskog tretmana i uspjelo ublažiti problem zbog kojeg su uklju eni u projekt
- 400 telefonskih savjetovanja na dežurnom telefonu, putem maila i/ili Messengera
- 400 individualnih savjetovanja održano
- 80 obiteljskih savjetovanja održano
- 10 radionica za stjecanje socijalnih vještina održano
- 8 kreativnih radionica održano
- 50 sati pomo i u u enju održano
- 10% mladih uklju eno u sportsko rekreativne aktivnosti
- održano 6 supervizijskih sastanaka
- obavljeno 20 individualnih razgovora s prijateljima korisnika
- pomogli pri zapošljavanju kod 10% korisnika za povremene i stalne poslove
- posje eno (u grupama od 5-10 korisnika) 5 sportskih, zabavnih i/ili kulturnih doga anja
- održan 1 sastanak svih relevantnih institucija koje se bave problematikom mladih konzumenata
- tiskano i distribuirano 1000 letaka s informacijama o programu

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 52

12. Ciljevi programa

Op i: Programom za prevenciju rizi nih ponašanja obuhvatiti ciljanu skupinu visokog rizika za razvoj ovisni kog sindroma i drugih poreme aja u ponašanju te poticati interes ove marginalizirane populacije za uklju ivanje u psihoedukativne aktivnosti, poticati interes za školovanje, podizati razinu samopoštovanja kroz ove aktivnosti i kroz u enje socijalnih vještina te kreiranjem konteksta za uspješniju obiteljsku komunikaciju.

Specifi ni: 1. Pomo i korisniku i njegovoj obitelji da se uklju e u program i prona u osobnu motivaciju za promjenom.

2. Uspostava apstinencije i prevencija za recidiv rizi nih ponašanja.

3. Vrednovanje i aktivacija obiteljskih i socijalnih resursa korisnika.

4. Stjecanje radnih navika i specifi nih vještina adolescenata.

5. Rad na ja anju i razvoju identiteta putem razvoja interesa, uspostave vrijednosnog sistema, pomo u elaboraciji životnih iskustava te u rješavanju konfliktnog odnosa s roditeljima.

6. Formiranje i održavanje "zdrave" socijalne mreže, odnosno pozitivne vršnja ke grupe

7. Provo enje evaluacije projekta radi daljnjeg unapre enja aktivnosti i provjere zadovoljstva korisnika

13. Ciljana skupina

Osnovna škola, Srednja škola, Obitelj / roditelji

14. Korisnici programa

Opis korisnika: Primarna ciljana skupina: mlada populacija u dobi izme u 13 i 27 godina (M,Ž) s ranim znakovima zlouporabe droga, odnosno s elementima ovisni kog sindroma o opojnim drogama, alkoholu, Internetu, kocki, kao i drugim progresivnim rizi nim poreme ajima u ponašanju.

Sekundarna ciljana skupina su roditelji, odnosno obitelj korisnika te njihovi partneri i prijatelji, roditelji i u enici osnovnoškolskog razreda i stru ni suradnici i razrednici uklju enih škola tj. razreda.

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 100

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Radionica, aktivnosti socijalizacije, promidžbene aktivnosti

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa

18. Metoda evaluacije

Upitnici, ankete, intervju, potpisne liste, dnevnik rada

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Završnim evaluacijskim upitnikom o zadovoljstvu projektnim aktivnostima i provoditeljima projekta utvrđeno je visoko zadovoljstvo korisnika spomenutim. Podaci dobiveni evaluacijom ukazuju i na povišeno samopoštovanje korisnika, poboljšane odnose u obitelji, poboljšanje komunikaciju s roditeljima i nastavnicima te visoku motiviranost za daljnjim uključivanjem u slične aktivnosti. Navedeni podaci i komentari korisnika uvaženi su kao smjernice za eventualne promjene i nadogradnje projekta kojima će se poboljšati njegova daljnja provedba.

Primjena individualiziranog pristupa svakom pojedinom korisniku pokazala se izuzetno važnom i uspješnom - kroz individualizirani pristup uspostavljena je uspješna komunikacija i odnos povjerenja s primarnim korisnicima koji su motiviraniji za uključivanje u kreativne aktivnosti te pokazuju veći interes za promjene u ponašanju (osjetno smanjenje rizičnog ponašanja) i izvršavanje školskih i radnih obveza. Uvažavanje različitosti naših korisnika i kreiranje individualiziranog pristupa svakome od njih rezultira uspješnim ostvarenjem zadanih ciljeva.

Sve aktivnosti individualnog, grupnog i obiteljskog savjetovanja po principima sistemskog psihoterapijskog pristupa doprinijele su povećanoj razini motiviranosti mladih konzumenata opojnih droga i njihovog bližeg okruženja, obitelji i prijatelja za sustavno uključivanje u daljnje ciljane aktivnosti, poglavito daljnju socijalizaciju.

Korisnici izražavaju zadovoljstvo uključivanjem u aktivnosti ovog projekta, te ih procjenjuju korisnima za sebe i svoju obitelj. Osim toga, kod korisnika se značajno smanjuje broj rizičnih ponašanja (redovito negativni testovi na opojna sredstva, smanjen broj počinjenih prekršajnih i kaznenih djela te drugih oblika delinkventnog ponašanja, smanjen broj izostanaka iz škole). Kroz provjere zadovoljstva sudjelovanjem u programskim aktivnostima nailazimo na vrlo visok stupanj zadovoljstva korisnika navedenim, s naglaskom na prijateljski i odnos povjerenja koji je uspostavljen između korisnika i provoditelja.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokalnoj razini

Promoviran: da

Sadržaj i tijek kampanje: Javnost je o aktivnostima programa redovito informirana distribucijom tiskanog informativnog materijala (outreach radom u klubovima i na neformalnim okupljalištima mladih, u prostorima partnerskih i suradničkih organizacija, srednjih škola na području PGŽ, u prostoru Info centra Grada Rijeke itd.) te putem Terrine Facebook i web stranice (redovita objava vijesti o aktivnostima).

Ostvarena je suradnja s klubovima na način da volonteri Udruge Terra imaju slobodan ulaz na koncerte i ostala događanja uz osigurana mjesta za izlaganje promotivnog i edukativnog materijala.

Okrugli stol „Mentalno zdravlje mladih – izazovi za pojedinca, obitelj i društvo“ bio je iznimno dobro popraćen u lokalnim tiskanim, tv, radio i internetskim medijima, kako najavama tako i izvještajima po održavanju događanja. Objavljen je prilog na TV postaji Kanal Ri, najava na Radiu Soundset Trsat, objavljen članak u Novom Listu, La Voce del Popolo i lokalnim internet portalima. U svim spomenutim priložima promoviran je projekt i projektne aktivnosti.

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

80 000kn

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK): 80000

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK):

Drugi izvori (HRK):